

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/11/2020
Identifikačné číslo spisu:	8112216052
Dátum vydania rozhodnutia:	20.07.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8112216052.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu LAMEX výrobnobchodné družstvo, naposledy so sídlom v Prešove, Švábska 74, IČO: 36 468 681, zastúpeného JUDr. Vladimírom Milasom, advokátom so sídlom v Prešove, Masarykova 13, proti žalovaným 1/ X.. O. A., 2/ X.. A. A., obom bývajúcim v N., K. XX, zastúpeným spoločnosťou AK Čobirka s. r. o., so sídlom v Bratislave, Klincová 35, IČO: 51 640 325, o zaplatenie 132.775,68 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C/29/2013, o dovolaniach žalobcu a žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 8. januára 2019 sp. zn. 3Co/173/2017, takto

rozhodol:

Konanie o dovolaniach žalobcu a žalovaných 1/ a 2/ zastavuje.
Žiadnej zo strán nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 23. augusta 2017 č. k. 9C/29/2013-575 I. uložil žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 60.272,86 eur spolu s úrokom vo výške 81,85 eur, úrokom vo výške 5 % ročne zo sumy 66.373,26 eur od 1. januára 2009 do 30. júna 2009, úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 66.373,26 eur od 1. júla 2009 do 25. marca 2013, zo sumy 66.109,73 eur od 26. marca 2013 do 27. júna 2013, zo sumy 65.846,20 eur od 28. júna 2013 do 26. septembra 2013, zo sumy 65.582,67 eur od 27. septembra 2013 do 20. decembra 2013, zo sumy 65.319,14 eur od 21. decembra 2013 do 31. marca 2014, zo sumy 60.272,86 eur od 1. apríla 2014 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol; III. žalobcovi priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 85,78 %.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ rozsudkom z 8. januára 2019 sp. zn. 3Co/173/2017 rozsudok súdu prvej inštancie I. potvrdil vo vyhovujúcom výroku o povinnosti žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 37.988,35 eur, s úrokom vo výške 81,85 eur, s úrokom vo výške 5 % ročne zo sumy 44.088,75 eur za obdobie od 1. januára 2009 do 30. júna 2009, úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 44.088,75 eur za obdobie od 1. júla 2009 do 25. marca 2013, zo sumy 43.825,22 eur za obdobie od 26.

marca 2013 do 27. júna 2013, zo sumy 43.561,69 eur za obdobie od 28. júna 2013 do 26. septembra 2013, zo sumy 43.298,16 eur za obdobie od 27. septembra 2013 do 20. decembra 2013, zo sumy 43.034,63 eur za obdobie od 21. decembra 2013 do 31. marca 2014, zo sumy 37.988,35 eur za obdobie od 1. apríla 2014 do zaplattenia, a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; II. v prevyšujúcej vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu zamietol. Zároveň žalobcovi priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 52 %.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Navrhol, aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie, alternatívne ho v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaní 1/ a 2/ sa k podanému dovolaniu žalobcu písomne nevyjadrili.

5. Proti vyššie uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie i žalovaní 1/ a 2/, ktorí jeho prípustnosť vyvodzovali z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/, písm. b/ a písm. c/ CSP. Navrhli napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

6. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaných 1/ a 2/ navrhol podané dovolanie odmietnuť, eventuálne zamietnuť.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) skúmal najskôr, či sú splnené procesné podmienky pre to, aby dovolaniami napadnuté rozhodnutie mohlo byť podrobené dovolaciemu prieskumu a zistil, že tieto podmienky nie sú splnené.

8. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. V zmysle § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 161 ods. 2 CSP).

10. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

11. Podľa § 62 CSP ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

12. Podľa § 64 CSP ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

13. Jednou zo základných procesných podmienok, ktoré má súd povinnosť skúmať aj bez návrhu počas celého konania, je existencia procesnej subjektivity, t. j. spôsobilosti byť stranou sporu. Spôsobilosť byť stranou sporu znamená spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon strane priznáva, resp. ukladá. Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Otázky hmotnoprávnej subjektivity fyzických osôb aj právnických osôb rieši zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „Občiansky zákonník“), u právnických osôb zriadených primárne za účelom podnikania potom predovšetkým zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „Obchodný zákonník“).

14. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP). Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby (§ 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ktorou je aj družstvo (§ 222 ods. 1 Obchodného zákonníka), v tomto prípade

žalobca. Právnické osoby vznikajú dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak (§ 19 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak (§ 20a ods. 2 Občianskeho zákonníka). Družstvo zaniká výmazom z obchodného registra (§ 254 ods. 1 Obchodného zákonníka).

15. V predmetnej veci dovolací súd šetrením z výpisu z obchodného registra Okresného súdu Prešov, oddiel: Dr, vložka č. 10083/P zistil, že žalobca ako družstvo v priebehu dovolacieho konania bol vymazaný ex offo z obchodného registra v zmysle § 768s ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. v znení zákona č. 390/2019 Z.z., ku dňu 8. apríla 2022. Táto skutočnosť mala za následok stratu procesnej subjektivity ako jednej z procesných podmienok dovolacieho konania. Dovolací súd v zmysle citovaného ustanovenia § 63 ods. 1 CSP skúmal, či má dovolacie konanie zastaviť alebo či v ňom môže pokračovať.

16. Novelou Obchodného zákonníka č. 390/2019 Z.z. bolo zavedené ustanovenie § 768s, ktoré v odseku 2 stanovilo povinnosť registrového súdu v spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti SR ex lege zabezpečiť výmaz z obchodného registra tam vymenovaných subjektov. Podľa § 768s ods. 2 písm. b/ Obchodného zákonníka, ktorý bol dôvodom výmazu žalobcu v prejednávanej veci, osoby, ktoré vstúpili do likvidácie pred 1. októbrom 2016, pri ktorých nastali účinky fikcie úpadku podľa odsekov 8 a 9 (prípady dlhotrvajúcich likvidácií, pri ktorých likvidátor ani do 31. decembra 2020 nevyhotovil a neuložil do zbierky listín zoznam majetku, preto sa predpokladá ich úpadok), registrový súd vymaže z obchodného registra. Predtým, ako došlo k uplatneniu uvedeného postupu vo vzťahu k žalobcovi, bol žalobca ministerstvom uvedený v zozname spoločností v likvidácii zverejnenom podľa § 768s ods. 3 Obchodného zákonníka v Obchodnom vestníku z 12. apríla 2021, číslo zverejnenia 68/2021, po dobu 6 mesiacov. Vzhľadom na neuplatnenie námietky počas uvedenej doby sa žalobca napokon stal predmetom výmazu.

17. V predmetnej veci je s ohľadom na dôvod výmazu žalobcu z obchodného registra zrejmé, že žalobca v priebehu dovolacieho konania zanikol bez právneho nástupcu, a teda tu niet žiadneho subjektu, ktorý by vstúpil do procesnoprávneho postavenia takto zaniknutej strany sporu. Najvyššiemu súdu tak neostalo iné, než dovolacie konanie zastaviť (§ 64 v spojení s § 438 ods. 1 CSP).

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.